

управлінського персоналу. Проте, все ще спостерігається “антифіскальний” характер замовлень – усі побоюються відповідальності за порушення податкового законодавства, що цілком однозначно визначає сучасний український аудит як винятково підтверджуючий. Безумовно, аудит звітності відкритих акціонерних товариств (публічних акціонерних товариств) займає значну питому вагу серед замовлень аудиторських фірм.

Отже, основними питаннями процедурного характеру, від розробки яких залежить розвиток аудиту в Україні, можна вважати:

1. Розробку механізму практичного застосування МСА в Україні, створення до них коментарів у повному обсязі.

2. Внесення необхідних змін і доповнень до Закону України «Про аудиторську діяльність» з метою приведення його у відповідність до інших законодавчих актів України, які прямо чи опосередковано впливають на регулювання аудиторської діяльності, введення додаткових положень, які б більш чітко унормували взаємовідносини аудитора та клієнта, розширення переліку підприємств, для яких щорічна аудиторська перевірка була б обов'язковою. Такі заходи сприятимуть розширенню ринку споживання аудиторських послуг.

3. Розробку типових методик аудиту фінансової звітності підприємств у розрізі галузей діяльності (банківська, торговельна, страхова, хімічна, металургійна, харчова, легка промисловості). Розробку цих методик слід здійснювати із використанням узагальненого практичного досвіду роботи міжнародних і вітчизняних аудиторських фірм.

4. Поглиблення співпраці професійних аудиторських організацій України з міжнародними та європейськими професійними організаціями бухгалтерів і аудиторів.

5. Розробку механізму ціноутворення на аудит та аудиторські послуги на основі вивчення міжнародного досвіду з цього питання та ін.

Крім того, вважаємо, що аудит потребує широкої реклами, насамперед, серед потенційних замовників, з одного боку, та серед громадськості - з іншого. Аудиторська спільнота має постійно роз'яснювати, що аудит – це не тільки підтвердження звітності за вимогами Державної комісії цінних паперів та фондового ринку України, а також і контрольно-правове супроводження діяльності, і консультування з питань правового та договірної забезпечення, і розробка системи внутрішнього аудиту, і бізнес-планування, і науково-методичні розробки з питань економіки, управління та права, і робота з персоналом (навчання, підвищення кваліфікації тощо).

Чудопал А. І.
студ. гр. МОіА-1

Харківська національна академія міського господарства
Науковий керівник – Харламова О. В.,
доц. к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ І ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» біологічним активом (БА) є тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [1].

Проблемним питанням обліку є порядок оцінки довгострокових БА на дату складання річного Балансу. Найбільшу складність в цій ситуації представляє оцінка БА на дату складання Балансу. БА відображаються на дату проміжного і річного балансу за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Визначення справедливої вартості додаткових БА і сільськогосподарської продукції ґрунтується на цінах активного ринку. У витрати на місці продажу включається тільки частина витрат на збут, які

безпосередньо пов'язані з продажем БА і сільськогосподарської продукції на активному ринку, а саме комісійні винагороди продавцям, брокерам, а також непрямі податки, які сплачуються при реалізації цих активів. Транспортні й інші витрати на збут до витрат на місці продажу не відносяться. Підприємство може самостійно визначати методику аналізу джерел інформації з метою встановлення справедливої вартості БА або сільськогосподарської продукції, що в обов'язковому порядку повинно бути зафіксовано в наказі про облікову політику підприємства.

На дату балансу БА оцінюються виходячи із цін, які склалися на відповідні БА на активному ринку на звітну дату. Для визначення ціни аналізуються цінові пропозиції постійних конкурентів (покупців і заготівельних організацій) на БА, які оцінюються, і ціни підприємств регіону, які продають подібні БА. Підприємство також може визначити справедливую вартість БА на дату балансу по останній ринковій ціні операції з такими активами (за умови відсутності значущих негативних змін в технологічній, ринковій, економічній чи правовій сфері, в якій існує підприємство). При відсутності інформації про ринкові ціни на окремі види БА їх справедливую вартість можна визначити виходячи з ринкових цін на подібні БА, відкориговані з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей чи ступеню завершеності біологічних перетворень активу, для якого визначається справедлива вартість. Підприємство може визначити справедливую вартість БА за додатковими показниками, які характеризують рівень цін на БА. Біологічний актив може бути оцінений за вартістю сільськогосподарської продукції чи іншої продукції, яка може бути отримана при припинення процесів його життєдіяльності (велика рогата худоба, свині можуть оцінюватися по вартості м'ясопродуктів). У випадку оцінки БА за додатковими показниками, які характеризують рівень цін на БА, підприємство може самостійно визначити склад таких показників, розробити порядок їх визначення, а також методику оцінки БА з застосуванням відмічених показників, що також в обов'язковому порядку повинно бути зафіксовано в наказі про облікову політику.

У випадку відсутності інформації про ринкові ціни на БА справедлива вартість визначається по теперішній вартості майбутніх чистих грошових надходжень від активу[2]. Теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу визначається шляхом застосування відповідної ставки дисконту до майбутніх грошових потоків від безперервного використання активу і його продажу (списання) в кінці терміну корисного використання (експлуатації). Майбутні грошові потоки від активу визначаються, виходячи з фінансових планів підприємства на період не більше п'яти років. Якщо у підприємства є досвід визначення суми очікуваного відшкодування активу маючи розрахунки, які свідчать про достовірність оцінки майбутніх грошових потоків, то така оцінка може визначатися на основі фінансових планів підприємства, які охоплюють період більше п'яти років. При цьому грошові потоки в році, який наступає за останнім роком, на який складено фінансовий план, і кожен наступний рік використання активу приймається в сумі, яка (без урахування впливу інфляції) не перевищує величину грошових потоків останнього року, на який складено фінансовий план. Ставки дисконту базуються на ринковій ставці відсотку (до вирахування податку), яка використовується в операціях з подібними активами. При відсутності ринкової ставки відсотку ставка дисконту базується на ставці відсотку на можливі позики підприємства чи розраховується по методу середньозваженої вартості капіталу підприємства. [3,4,5,6].

Довгострокові БА, справедливую вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо, визнаються і відображаються за первинною вартістю з урахуванням суми їх зносу і втрат від зменшення корисності [3,4,5,6].

З метою організації процесу оцінки справедливої вартості БА на підприємствах доцільне створення постійно діючих Комісій з визначення справедливої вартості БА та сільгосппродукції. Важливим напрямком реалізації облікової політики щодо оцінки БА та сільськогосподарської за справедливою вартістю є постійний збір членами Комісії інформації щодо цін на БА та сільгосппродукцію на активному ринку [4]. Отримані членами Комісії носії інформації щодо цін активного ринку повинні постійно узагальнюватися та зберігатися на підприємстві [5]. Функціональні обов'язки щодо систематизації даної

інформації та ведення бухгалтерської справи з оцінки справедливої вартості слід покласти на бухгалтера, який відповідав би за ведення обліку оцінюваних активів і входив до складу Комісії. В даній бухгалтерській справі необхідно систематизувати всю інформацію щодо визначення справедливої вартості БА та сільгосппродукції. В справу доречно включати: протоколи засідань Комісії; акти визнання справедливої вартості за видами БА та сільгосппродукції; документи, що підтверджують ринкові ціни прийняті для розрахунку справедливої вартості; висновки та розрахунки Комісії виконані при застосуванні методів експертної оцінки та прийняття цін; звіти про оцінку ринкової вартості виконані залученими незалежними оцінювачами.

Література:

1. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315 // Ліга: еліт Закон Copyright: ІАЦ «Ліга». – 2006-2008.*
2. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 №817.*
3. *Звітність сільськогосподарських підприємств за вимогами П(С)БО 30 «Біологічні активи»: Практичний посібник / [За ред. Лузана Ю.Я., Жука В. М.] – К.: Юр-Агро-Веста, 2008.-230с.*
4. *Звітність сільськогосподарських підприємств: Практичний посібник / [За ред. Лузана Ю.Я., Жука В. М., Дудки К. П.] – К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007.-200с.*
5. *Сук Л.К., Сук П.Л. Облік довгострокових біологічних активів // Бухгалтерія в сільському господарстві. - 2007. - № 6. - С. 45 - 48.*
6. *Сук Л.К. Бухгалтерський облік сільськогосподарської продукції // Бухгалтерія в сільському господарстві. - 2007. - № 6. - С. 49 - 52.*

Чучко М.І.
студ. гр. ЕОАс-11
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Полякова Л.М,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Грошові кошти як високоліквідний елемент обігових засобів потребують особливого регулювання, а саме на рівні стандартів і законів. Інформація про грошові потоки суб'єкта господарювання є корисною, оскільки вона надає користувачам фінансових звітів основу для оцінки спроможності суб'єкта господарювання генерувати грошові кошти та їхні еквіваленти, а також потреби суб'єкта господарювання щодо використання цих грошових потоків. Економічні рішення, що їх приймають користувачі, вимагають оцінки спроможності суб'єкта господарювання генерувати грошові кошти та їхні еквіваленти, а також їх часу та визначеності. В закордонних країнах регулювання грошових коштів здійснюється згідно МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів». Метою МСБО 7-го є вимоги до надання інформації про минулі зміни грошових коштів суб'єкта господарювання та їхніх еквівалентів за допомогою звіту про грошові потоки, який розмежовує грошові потоки протягом періоду від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Суб'єктові господарювання слід складати Звіт про рух грошових коштів згідно з вимогами цього Стандарту та подавати його як складову частину за кожний період подання фінансових звітів. Користувачі фінансових